

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Toiminta- kertomus

2025

Hallinto-oikeuden info

Itä-Suomen hallinto-oikeus on yksi maamme alueellisista hallinto-oikeuksista. Tuomiopiiri ulottuu Pohjois-Savon, Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan, Etelä-Karjalan ja Kymenlaakson maakuntiin. Itä-Suomen hallinto-oikeus sijaitsee Kuopiossa Itä-Suomen hovioikeuden kanssa samassa pihapiirissä. Hallinto-oikeus on kaksikielinen tuomioistuim.

Hallinto-oikeudessa asioiden käsittely tapahtuu pääosin kirjallisesti asiakirjojen perusteella. Asianosaisen vaatimuksesta tai asian selvittämiseksi voidaan tarvittaessa järjestää esimerkiksi katselmus tai suullinen

käsittely. Hallinto-oikeuden päätökseen voi hakea muutosta korkeimmalta hallinto-oikeudelta. Pääsääntöisesti muutosta voi hakea vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Miten asia etenee hallinto-oikeudessa?

Hallinto-oikeusprosessia esitellään Tuomioistuinviraston julkaisemalla Itä-Suomen hallinto-oikeuden tiloissa kuvatulla videolla [Viranomaispäätöksestä valittaminen hallinto-oikeuteen](#). Hallintotuomioistuinten toimintaa ja hallinto-oikeudessa käytettävää ammattikieltä avaa helppolukuinen sanasto [Pieni hallintotuomioistuinsanasto](#), jonka

voi ladata Itä-Suomen hallinto-oikeuden verkkosivuilta.

Hallinto-oikeuden henkilökuntaan kuuluu noin 80 henkilöä, joista noin puolet on tuomareita. Joissain asiaryhmissä asian ratkaisevaan kokoonpanoon kuuluu myös sivutoiminen asiantuntijajäsen. Työskentely tapahtuu sähköisin välinein ja aineistoa käsitellään ja säilytetään sähköisissä asianhallintajärjestelmissä. Itä-Suomen hallinto-oikeuden toimintamenot ovat toimitilakustannukset ja tietyt muut kuluerät pois lukien vuosittain noin 6–6,5 miljoonaa euroa, josta yli 90 % on henkilöstökuluja.

Sisällysluettelo

Hallinto-oikeuden info 2

Ylituomarin katsaus

Vaikuttamisen koko kirjo 4

Överdomarens översikt

Hela mångfalden av påverkan 6

Hallintopäällikön katsaus

Tuomioistuin ei ole suljettu saareke 8

Toimeentulotukiasiat työllistivät hallinto-oikeutta 10

Talous esillä hyvinvointialueasioissa 12

Tuulivoima nostatti asiamääriä 14

Venäläisten turvapaikkahakemuksia
koskevat valitukset 16

Finlex-ratkaisuja monenlaisista asioista 18

Hallinto-oikeuden viestintää kehittämässä 20

Tilastot

Saapuneet, ratkaistut ja vireillä olevat asiat 22

Saapuneet asiat pääasiaryhmittäin 23

Keskimääräinen käsittelyaika pääasiaryhmittäin 24

Ratkaistut asiat pääasiaryhmittäin 25

Henkilöstö vuonna 2025 26

Asiantuntijajäsenet 2022–2027 26

Tuomioistuimen arvot 27

Vaikuttamisen koko kirjo

Tuomioistuimen tehtävä on tuottaa oikeusturvaa ratkaisemalla sen käsiteltäväksi tulleet asiat. Tuomioistuimen toimintaan ja kykyyn hoitaa tehtäväänsä vaikuttaa keskeisesti kolme asiaa: lainsäädäntö, tuomioistuimen rahoitus ja se, miten tuomioistuimen toiminta on järjestetty. Lainsäädäntö- ja budjettivaltaa Suomessa käyttää vaaleilla valittu eduskunta. Yksittäisen tuomioistuimen toiminnan järjestämisestä vastaa virastoa johtava päällikkötuomari.

Hallinto-oikeuksissa käsitellään monenlaisia asioita. Yhteistä asioille on se, että viranomaisen on tehnyt ratkaisun, johon haetaan muutosta kyseenalaistamalla päätöksen lainmukaisuus. Hallinto-oikeuden

tehtävänä on turvata jokaisen laillinen oikeus ja samalla arvioida viranomaisen päätöksenteon lainmukaisuutta. Hallinto-oikeuksissa käsitellään yksittäisen ihmisen tai perheen kannalta merkityksellisiä asioita kuten lastensuojelua, oman kodin rakentamista tai ihmisen toimeentuloa koskevia asioita. Hallinto-oikeuksissa käsitellään myös yhteiskunnallisesti merkittäviä asioita, kuten kaavoittamista. Useat asiat ovat merkityksellisiä sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta. Tuomioistuin ei voi vaikuttaa siihen minkälaisia asioita sen ratkaistavaksi saapuu eikä saapuvien asioiden määrään. Itä-Suomen hallinto-oikeuteen saapui kertomusvuonna yli 3100 asiaa, mikä on noin 300–400 asiaa enemmän kuin aikaisempina vuosina

2020-luvulla. Eniten kasvua oli toimeentulotukea ja sen takaisinperintää koskevissa asioissa, turvapaikka-asioissa ja rakentamisasioissa. Konkreettisia kuvauksia hallinto-oikeudessa käsiteltävien asioiden moninaisuudesta ja asiamäärien kehityksestä on jäljempänä tässä toimintakertomuksessa.

Tuomioistuinten ja niiden keskushallinto-tehtäviä hoitavan Tuomioistuinviraston tavoitteena on vaikuttaa siihen, että tuomioistuinlaitoksen toiminnan perusedellytykset pystytään turvaamaan kaikkina aikoina. Vaikuttamiskeinoja on, mutta ne ovat varsin rajallisia. Lainsäädäntöön on mahdollista vaikuttaa sen valmisteluvaiheessa työryhmissä sekä esittämällä perusteltuja näkemyksiä

lakiesityksiin. Korkeimmilla oikeuksilla ja Tuomioistuinvirastolla on mahdollisuus tehdä myös aloitteita lainsäädännön uudistamiseksi. Tuomioistuinlaitoksen rahoitukseen vaikuttaminen on vielä rajatumpaa. Tuomioistuinten yhteiskunnallisesti tärkeän tehtävän esillä pitäminen ja esimerkiksi pitkistä käsittelyajoista johtuvien haittojen esiin tuominen ovat keskeinen osa vaikuttamistyötä.

Tuomioistuin voi – ja sen pitääkin – huolehtia itse oman toimintansa järjestämisestä siten, että asiat voidaan käsitellä ja ratkaista kulloisenkin lainsäädännön ja rahoituksen asettamissa raameissa mahdollisimman tehokkaasti ja sujuvasti. Hallinto-oikeudessa

on kertomusvuonnakin panostettu toiminnan kehittämiseen mm. osallistamalla hallinto-oikeuksien yhteiseen laatuhankeeseen. Huomiota on kiinnitetty myös henkilöstön osaamisen ylläpitämiseen ja kehittämiseen, työhyvinvointiin, töiden organisointiin ja johtamiseen. Toiminnan kehittäminen on jatkuvaa työtä, eikä työ tule koskaan valmiiksi. Pienilläkin askelilla pääsee kuitenkin kauas, jos päämäärä on selvä ja vauhti pysyy yllä.

Tuomioistuinmaailmassa kuten elämässä yleensäkin tärkeintä on vaikuttaa asioihin, joihin voi vaikuttaa ja olla murehtimatta liikaa asioista, joihin ei voi vaikuttaa. Lopulta tärkein asia, johon jokainen meistä voi vaikuttaa on asenteemme. Suuri kiitos

henkilöstöllemme hyvin tehdystä työstä ja erinomaisesta asenteestanne tilanteessa, jossa työn määrä on kasvanut ilman, että olemme voineet siihen itse vaikuttaa. Tällä tietoa asiamäärissä on nousupainetta myös tulevana vuosina samalla kun tuomioistuinlaitoksen rahoitus todennäköisesti vähenee. Haastavassa tilanteessa asenteella voi olla ratkaiseva merkitys – olen vakuuttunut siitä, että hyvä tekemisen meininki jatkuu Itä-Suomen hallinto-oikeudessa myös kertomusvuoden jälkeen.

Anu Koivuluoma
ylituomari

Hela mångfalden av påverkan

Domstolen har till uppgift att ge rättsskydd genom att avgöra de mål och ärenden som har inletts vid den. Tre centrala faktorer påverkar domstolens verksamhet och förmåga att sköta sin uppgift: lagstiftning, finansiering av domstolen och hur domstolens verksamhet är organiserad. Lagstiftnings- och budgetmakten i Finland utövas av riksdagen som valts genom val. Chefsdomaren som leder ämbetsverket svarar för ordnandet av en enskild domstols verksamhet.

Vid förvaltningsdomstolarna handläggs många olika typer av mål och ärenden. Gemensamt för målen och ärendena är att en myndighet har fattat ett avgörande i vilket någon söker ändring genom att beslutets laglighet ifrågasätts. Förvaltningsdomstolens

uppgift är att trygga vars och ens lagliga rätt och samtidigt bedöma lagenligheten i myndigheternas beslutsfattande. Vid förvaltningsdomstolarna handläggs mål och ärenden som är av betydelse för en enskild person eller familj, såsom mål och ärenden som gäller barnskydd, byggande av eget hem eller människans utkomst. Vid förvaltningsdomstolarna handläggs också samhälleligt viktiga mål och ärenden, såsom planläggning. Många mål och ärenden är av betydelse både för individen och för samhället. Domstolen kan inte påverka hurdana mål och ärenden som inkommer till den för avgörande eller antalet inkommande mål och ärenden. Under berättelseåret inkom över 3100 mål och ärenden till Östra Finlands förvaltningsdomstol, vilket är

cirka 300–400 fler än under tidigare år på 2020-talet. Mest ökade antalet mål och ärenden som gällde utkomststöd och återkrav av utkomststöd, asylärenden och byggärenden. Konkreta beskrivningar av mångfalden av mål och ärenden som handläggs i förvaltningsdomstolen och utvecklingen av antalet mål och ärenden finns nedan i denna verksamhetsberättelse.

Målet för domstolarna och Domstolsverket, som sköter centralförvaltningsuppgifter inom domstolsväsendet, är att verka för att de grundläggande förutsättningarna för domstolsväsendets verksamhet alltid kan tryggas. Det finns sätt att påverka, men de är ganska begränsade. I beredningsskedet är det möjligt att påverka lagstiftningen

i arbetsgrupper och genom att framföra motiverade synpunkter på lagförslagen. De högsta domstolarna och Domstolsverket har också möjlighet att ta initiativ till lagstiftningsreformer. Möjligheten att påverka domstolväsendets finansiering är ännu mer begränsad. Att lyfta fram domstolarnas samhälleligt viktiga uppgift och till exempel lyfta fram de olägenheter som beror på långa handläggningstider är en central del av påverkansarbetet.

Domstolen kan – och bör – själv sköta ordnandet av sin egen verksamhet så att målen och ärendena kan handläggas och avgöras inom ramen för tillämplig lagstiftning och finansiering vid tidpunkten så effektivt och smidigt som möjligt. Förvaltningsdomstolen

har också under berättelseåret satsat på att utveckla verksamheten bl.a. genom att delta i förvaltningsdomstolarnas gemensamma kvalitetsprojekt. Uppmärksamhet har också fästs vid upprätthållandet och utvecklingen av personalens kompetens, välbefinnandet i arbetet, organiseringen och ledningen av arbetet. Utvecklingen av verksamheten är ett kontinuerligt arbete, och arbetet blir aldrig färdigt. Men även med små steg kan man komma långt om målet är klart och tempot i arbetet kan hållas.

I domstolsvärlden, liksom i livet i allmänhet, är det viktigaste att påverka saker som man kan påverka och inte oroa sig för mycket över saker som man inte kan påverka. Slutligen är vår inställning det viktigaste som

var och en av oss kan påverka. Ett stort tack till vår personal för ett väl utfört arbete och för er utmärkta attityd i en situation där arbetsmängden har ökat utan att vi själva har kunnat påverka den. För närvarande ser det ut att antalet mål och ärenden kommer att öka också i den närmaste framtiden, samtidigt som domstolväsendets finansiering sannolikt kommer att minska. I en utmanande situation kan attityden ha en avgörande betydelse – jag är övertygad om att den goda stämningen i arbetet fortsätter i Östra Finlands förvaltningsdomstol också efter berättelseåret.

Anu Koivuluoma
överdomare

Tuomioistuin ei ole suljettu saareke

Hallintopäällikön vakituinen virka hallinto-oikeudessa on tullut vuoden ikään. Työtehtävät eivät ole luonteeltaan uusia, vaan niitä on aiemmin hoidettu muunlaisin järjestelyin. Vakiintuneempi hallinnon johto mahdollistaa pitkäjänteisemmän kehittämistyön ja suunnittelun. Aloittaessani tässä virassa, en oikein edes tiennyt mitä odottaa tai millainen tuomioistuin työympäristönä onkaan. Olen havainnut, että ei ole täysin epätavallista tulla tuomioistuimeen töihin tuomioistuinlaitoksen ulkopuolelta, sillä täällä on väkeä yllättävänkin monenlaisista taustoista.

Kuten muissakin työpaikoissa, myös hallinto-oikeudessa on tavanomaista vaihtuvuutta. Joukkoomme tulee säännöllisesti uusia työkavereita eläköitymisten, perhevapaiden, virkavapauksien tai työpaikan vaihdosten myötä. Uudet työkaverit, olivatpa he sitten hallinto-oikeustuomareita, esittelijöitä, notaareita tai lainkäyttösihteereitä, solahtavat joukkoomme sujuvasti. Laadukkaan perehdytyksen ja uusien työntekijöiden erinomaisen motivaation ansiosta pian kukaan ei muistakaan enää kysyä, mistä organisaatios- ta työntekijä meille alun perin tulikaan.

Tuomioistuin ei ole suljettu saareke – päinvastoin. Hallinto-oikeuteen hakeudutaan ja tullaan valituksi myös tuomioistuinlaitoksen ulkopuolelta. Tulinhan itsekin tähän tehtävään kunta-alalta. Hallinnon tehtävien lisäksi myös lainkäyttöhenkilöstöä tulee tuomioistuinlaitoksen ulkopuolelta. Aiemmasta kokemuksesta tuomioistuimessa luonnollisesti on hyötyä, mutta tuomioistuintaustaa tärkeämpää on vahva osaaminen ja ammattitaito, aito motivaatio työtehtävää ja työpaikkaa kohtaan sekä halu kehittyä ammatillisesti. Tuomioistuimen vaativien tehtävien tehokas

hoitaminen edellyttää vahvaa ja monialaista ammattitaitoa, mutta yhtä lailla intoa oppia tuomioistuimen työtapoja ja -tehtäviä. Ja kun intoa riittää, takuulla on myös taitoa oppia tuomioistuinikäytäntöjä. Sopiva tasapaino pitkän tuomioistuintaustan omaavien ja tuomioistuinlaitoksen ulkopuolelta tulevan osaamisen välillä on korvaamatonta työyhteisön ydinosaamisen kannalta.

Millaista sitten on tulla töihin hallinto-oikeuteen tuomioistuinlaitoksen ulkopuolelta? Voin omakohtaisesti sanoa, että se

on kiehtovaa, innostavaa ja opettavaista. Tuomioistuintyö asettaa uudenlaisen viitekehyksen, jonka puitteissa työskentely vaatii itsensä kehittämistä. Työ tuomioistuimissa on vastuullista päätöksentekotyötä, jolla on laajat vaikutukset niin yksilö- kuin yhteiskunnallisella tasolla. Työyhteisössämme kokemus on suuri vahvuus, sillä täällä on ihmisiä laajalti erilaisista taustoista. Monipuolisuus lisää ymmärrystä ja vahvistaa koko viraston osaamista. Tuomioistuinlaitoksen ulkopuolelta tuleva osaaminen myös rikastuttaa koko työyhteisön ajattelua. Voimme olla

ylpeitä jokaisesta, joka valitsee Itä-Suomen hallinto-oikeuden uransa seuraavaksi askeleeksi.

Tämän työyhteisön monipuolisuus on todellinen voimavara. Kiitän lämpimästi henkilöstöä erinomaisesta yhteistyöstä ja arvokkaasta työpanoksesta!

Jenna Ahonen
hallintopäällikkö

Toimeentulotukiasiat työllistivät hallinto-oikeutta

Hallinto-oikeuksissa käsitellään toimeentulotuesta annetun lain mukaisia toimeentulotuen myöntämistä koskevia valitusasioita ja toimeentulotuen takaisinperintää koskevia hallintoriita-asioita. Itä-Suomen hallinto-oikeuteen on vuonna 2025 tullut vireille 132 toimeentulotuen myöntämistä koskevaa valitusasiaa ja 220 toimeentulotuen takaisinperintää koskevaa hallintoriita-asiaa. Vuonna 2024 toimeentulotuen myöntämistä koskevia asioita tuli vireille yhteensä 100 ja toimeentulotuen takaisinperintäasioita 87. Yleisesti voidaan todeta, että takaisinperintähakemusten määrät ovat olleet merkittävässä kasvussa sen jälkeen, kun perustoimeentulotuen myöntäminen on siirtynyt kunnilta Kelalle vuonna 2017.

Toimeentulotuen myöntämistä koskevat valitusasiat ratkaistaan hallinto-oikeudessa esittelystä kahden tuomarin kokoonpanossa ja toimeentulotuen takaisinperintää koskevat asiat esittelystä kolmen tuomarin kokoonpanossa.

Toimeentulotuesta annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan toimeentulotuki on sosiaalihuoltoon kuuluva viimesijainen taloudellinen tuki, jonka tarkoituksena on turvata henkilön ja perheen toimeentulo ja edistää itsenäistä selviytymistä. Toimeentulotuen avulla turvataan henkilön ja perheen ihmisarvoisen elämän kannalta vähintään välttämätön toimeentulo. Kela voi

myöntää hakijalle perustoimeentulotukea ja hyvinvointialueet täydentävää tai ehkäisevää toimeentulotukea. Toimeentulotuen myöntämistä koskevissa valitusasioissa näkyy koko elämäkirjo syntymästä kuolemaan. Toimeentulotukea haetaan päivittäisten kulujen kattamisen lisäksi silmälas-, vaate- ja virkistysmenoista aina hautajaiskustannuksiin.

Kela ja hyvinvointialueet voivat tietyn edellytyksin periä takaisin maksettuja toimeentulotukia. Toimeentulotuen takaisinperintä edellyttää yleensä sitä, että toimeentulotuen myöntämistä koskevassa päätöksessä Kela tai hyvinvointialue on toimeentulotuesta annetun lain 20 §:n 1 momentin edellyttämällä

tavalla määrännyt, että toimeentulotuki tai osa siitä peritään takaisin. Tuki voidaan periä takaisin sellaisesta omaisuudesta, kuten kiinteistöstä, joka ei ole ollut tukea myönnetessä tuensaajan käytettävissä hänen oman elatuksensa turvaamiseen. Mikäli aviopuoliso tai alaikäinen lapsi hakee toimeentulotukea, se voidaan joissain tilanteissa periä takaisin elatusvelvolliselta puolisolta tai vanhemmalta. Takaisinperittävät summat vaihtelevat muutamasta sadasta eurosta jopa kymmeneen tuhansiin euroihin. Takaisinperintää koskeva hakemus on tehtävä hallinto-oikeudelle laissa säädetyssä määräajassa. Hallinto-oikeuden tehtävänä on asiassa esitetyn selvityksen perusteella arvioida, täyttyvätkö

laissa säädetyt edellytykset toimeentulotuen takaisinperinnälle.

Toimeentulotuki on uudistumassa.

Hallituksen esityksen (HE 116/2025 vp) perusteella uudistuksen keskeisenä tavoitteena on vahvistaa toimeentulotuen luonnetta viimeisijaisena ja väliaikaisena tukimuotona sekä vahvistaa julkista taloutta. Lakiehdotuksella toimeentulotukeen tehtäisiin monenlaisia muutoksia. Toimeentulotuen hakijalle säädettäisiin esimerkiksi aiempaa vahvempi velvoite hakea ensisijaista etuutta tai ilmoittautua työttömäksi työnhakijaksi toimeentulotuen sijaan. Jos henkilö ei hakisi toimeentulotukeen nähden ensisijaisia etuuksia tai

ilmoittautuisi työttömäksi työnhakijaksi, hänen perusosaansa voitaisiin alentaa 50 prosentilla. Muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.2.2026. Esitettyjen muutosten on hallituksen esityksessä arvioitu lisäävän hallinto-oikeuksiin tulevia toimeentulotuen muutoksenhakuja.

Tiia Kallinen

notaari

Mari Jääskeläinen

hallinto-oikeustuomari

Talous esillä hyvinvointialueasioissa

Itä-Suomen hallinto-oikeudessa ratkaistiin vuonna 2025 noin 20 aluevalitusasiaa. Aluevalitusasioissa näkyi hyvinvointialueiden haastava taloudellinen tilanne ja hallinto-oikeudessa käsitellyt aluevalitusasiat liittyivätkin muun muassa hyvinvointialueiden talouteen, toimipisteiden karsimisiin ja muihin hyvinvointialueiden tekemisiin sopeutustoimiin. Aluevalituksina hallinto-oikeudessa käsiteltiin vuoden aikana myös virkavalintoihin ja palvelussuhdeturvaan liittyviä asioita sekä muita palvelussuhteisiin liittyviä asioita. Vaikka aluevalitusasioita oli myös vuonna 2025 määrällisesti vähän, olivat hallinto-oikeudessa käsiteltävät aluevalitusasiat

juridisesti haastavia ja asioissa oli kysymys usein suurista sekä hyvinvointialueille että niiden asukkaille merkittävistä asiakokonaisuuksista.

Hallinto-oikeudessa tuli ratkaistavaksi kertomusvuonna myös hyvin perustavanlaatuisia hyvinvointialueiden olemassaolon edellytyksiin liittyviä kysymyksiä, josta esimerkkinä seuraava hallinto-oikeuden antama Finlex-ratkaisu:

Hallinto-oikeus kumosi hyvinvointialueen aluevaltuuston päätöksen, jolla aluevaltuusto oli päättänyt hyväksyä vuoden

2025 talousarvion ja vuosien 2025–2028 taloussuunnitelman tietoisena siitä, ettei hyväksytty taloussuunnitelma täyttänyt lain asettamaa alijäämän kattamisvelvoitetta. Hyvinvointialue katsoi päätöstä tehdessään, että perustuslaissa turvattujen sosiaali- ja terveystalouden järjestämiselle tuli antaa asiassa etusija suhteessa hyvinvointialueissa säädettyyn alijäämän kattamisvelvoitteeseen.

Hallinto-oikeus totesi ratkaisussaan muun ohella, että hyvinvointialueiden taloutta ja rahoitusta koskevat säännökset oli säädetty perustuslakivaliokunnan

myötävaikutuksella, eikä niissä ollut säädetyssä muodossaan nähty olevan perustustaillisia ongelmia. Asiassa ei ollut ilmennyt, että hyvinvointialue olisi käyttänyt laissa säädettyä lisärahoitusmenettelyä, eikä talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa ollut otettu huomioon mahdollisuutta lisärahoituksen hakemiseen. Hallinto-oikeuden mukaan lisärahoitusmenettelyä voitiin pitää ensisijaisena keinona lakisääteisten palveluiden tarpeen turvaamiseksi perustuslain edellyttämällä tavalla. Asiassa ei ollut myöskään hallinto-oikeudessa esitetyn perusteella yksiselitteisesti arvioitavissa, millä tavalla ja mitkä perustuslailla turvatut sosiaali- ja

terveyspalvelut konkreettisesti olisivat vaarantuneet siten, ettei alijäämän kattamisvelvoitetta koskevaa säännöstä asiassa olisi voitu soveltaa, kun otettiin lisäksi huomioon se, että hyvinvointialueella oli harkintavaltaa sen suhteen, kuinka se kohdentaa rahojaan.

Yksittäisten lakisääteisten palveluiden saamista koskevat asiat voivat hallinto-oikeudessa tulla arvioitavaksi siinä tilanteessa, että yksittäiseen sosiaali- tai terveyspalveluun liittyvän ratkaisun lainmukaisuus saatettaisiin hallinto-oikeuden tutkittavaksi. Hallinto-oikeus katsoikin, ettei laissa vaaditun alijäämien kattamista

koskevan säännöksen soveltamisen voitu katsoa johtavan käsillä olevassa tilanteessa ilmeiseen ristiriitaan perustuslain sosiaali- ja terveyspalveluiden järjestämistä koskevan perustuslain säännöksen kanssa. Näin ollen aluevaltuuston päätös oli lainvastaisena kumottava. Päätös ei ole lainvoimainen.

Toni Nykänen
hallinto-oikeustuomari

Tuulivoima nostatti asiamääriä

Itä-Suomen hallinto-oikeuteen saapui vuonna 2025 ennätysmäärä rakentamisasiota, kun saapuneita rakentamisasiota tarkastellaan vuosien 2021–2025 välillä. Eniten rakentamisasiota oli ennen vuotta 2025 saapunut vuonna 2022, jolloin niitä saapui yhteensä 97 ja vähiten vuonna 2023, jolloin kyseisiä asioita saapui 78. Rakentamisasiota saapui hallinto-oikeuteen vuoden 2025 aikana yhteensä 146 asiaa.

Rakentamista koskevien asioiden vuoden 2025 kasvanut määrä selittyy muun ohella hallinto-oikeuteen saapuneilla maakuntakaavoja ja tuulivoimarakentamista ohjaavia yleiskaavoja koskevilla valituksilla. Tuulivoimarakentamiseen soveltuvia alueita määritellään kaavoissa. Tuulivoima-alueita kaavoitetaan tällä hetkellä aktiivisesti Itä-Suomen alueella, minkä vuoksi hallinto-oikeudessakin on vireillä valituksia

tuulivoimarakentamista suoraan ohjaavista yleiskaavoista. Itä-Suomen hallinto-oikeudessa ei ole ollut vuosina 2021–2024 tuulivoimaa koskevia kaavavalituksia lukuun ottamatta joitakin yksittäisiä kaavavalituksia. Tuulivoimakaavojen aikaisempaan vähäisyyteen on ollut yhtenä syynä tuulivoimaloiden aiheuttama häiriö Puolustusvoimien tutka-valvonnalle itärajan läheisyydessä. Vuonna 2025 muun ohella tuulivoimasta oli kysymys

Etelä-Savon, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntakaavaa koskevissa valituksissa, joita saapui yhteensä seitsemän. Tuulivoimaa koskevia yleiskaavavalituksia saapui hallinto-oikeuteen vuoden aikana yhteensä 14.

Tuulivoimaa koskevissa maakuntakaava- ja yleiskaavavalituksissa on kiinnitetty huomiota muun ohella tuulivoimaloiden vaikutuksiin

lähialueen asukkaille, kuten voimaloiden aiheuttamaan melu- ja välkehaittaan. Tuulivoimaloiden on myös katsottu aiheuttavan haittaa eläimistölle, erityisesti linnuille ja suurille nisäkkäille. Lisäksi voimaloiden on katsottu aiheuttavan maisemahaittaa. Useissa valituksissa on kiinnitetty huomiota myös tuulivoimaloiden alueiden yhteisvaikutuksiin ja esteellisyyskysymyksiin.

Riikka Tiainen

3.osaston johtaja, hallinto-oikeustuomari

Venäläisten turvapaikkahakemuksia koskevat valitukset

Ulkomaalaisasiat jaetaan hallinto-oikeuksissa pääsääntöisesti kahteen ryhmään: kansainvälistä suojelua koskeviin valitusasioihin sekä muita oleskelulupia koskeviin valitusasioihin. Ulkomaalaisasioiden määrä on viime vuosina pysynyt merkittävänä kaikissa hallinto-oikeuksissa, ja nykyään ulkomaalaisasiat muodostavat Itä-Suomen hallinto-oikeudessakin yhden suurimmista asiaryhmistä. Ulkomaalaisen maahantuloa ja maassa oleskelua koskevat kansalliset säädökset on kirjattu ulkomaalaislakiin, kansainvälisen suojelun osalta erityisesti lain 6 lukuun.

Itä-Suomen hallinto-oikeuteen tuli vireille vuonna 2024 yhteensä noin 500 ulkomaalaisasioiden pääasiaryhmään kuuluvaa asiaa, joista noin 200 liittyi kansainväliseen suojeluun. Kansainvälistä suojelua koskevat asiat jaettiin Itä-Suomen hallinto-oikeudessa vuonna 2024 kahdelle eri osastolle riippuen valittajien lähtömaasta. Venäläisten turvapaikanhakijoiden tekemien valitusten määrä alkoi kasvaa loppuvuodesta 2024. Maajaon perusteella venäläisten turvapaikanhakijoiden valitusasiat jaettiin 3. osastolle, ja niitä saapui vuosien 2024–2025 vaihteessa lyhyessä ajassa yhteensä 38 kappaletta.

Alkuvuodesta 2025 maajaosta päätettiin luopua ja jakaa seuraavat 38 kansainväliseen suojeluun liittyvää asiaa yksinomaan 1. osastolle. Sen jälkeen kansainvälistä suojelua koskevat asiat jaettiin kahdelle osastolle tasisesti. Vuonna 2025 venäläisten turvapaikanhakijoiden valitusten määrä pysyi suurena. Vuonna 2025 tuli vireille 127 venäläisten turvapaikanhakijoiden valitusta. Vuonna 2025 hallinto-oikeus ratkaisi 87 venäläisten turvapaikanhakijoiden valitusasiaa.

Venäläisten jättämien turvapaikkahakemusten määrän taustalla on Venäjän

hyökkäys Ukrainaan vuonna 2022. Kun venäläisten tekemiä turvapaikkahakemuksia saapui Maahanmuuttovirastoon vuonna 2021 yhteensä 207, jätettiin hakemuksia vuonna 2022 jo 1395. Maahanmuuttoviraston mukaan Venäjän aloitettua hyökkäyssodan, venäläisten turvapaikanhakijoiden yleisin syy kansainvälisen suojelun tarpeelle on ollut liikekannallepano eli uhka asepalvelukseen joutumisesta. Sama peruste esitettiin myös useissa hallinto-oikeuteen vuonna 2025 saapuneissa valituksissa.

Kansainvälistä suojelua koskevaan

sääntelyyn on tulossa muutoksia, jotka vaikuttavat asiaryhmää koskevien asioiden käsittelyyn hallinto-oikeudessa. Euroopan unionin neuvosto on hyväksynyt toukokuussa 2024 uuden muuttoliike- ja turvapaikkasopimuksen (niin sanottu maahanmuuttopaketti), jolla on tarkoitus tehostaa EU:n ulkorajat ylittävien kolmansien maiden kansalaisten valvontaa ja tunnistamista sekä turvapaikka- ja palauttamismenettelyjä. Sopimuksen sisältämät kymmenen säädöstä ovat tulleet voimaan kesäkuussa 2025 ja niitä aletaan soveltaa kesällä 2026. Asetuksessa säädetään muun ohella, että jäsenvaltioiden on

vahvistettava kansallisessa lainsäädännössä määrääjat, joiden kuluessa tuomioistuimien tutkittavat valitukset.

Mirjami Pakanen
hallinto-oikeustuomari

Mari Tarro-Achamyelehe
hallinto-oikeustuomari

Finlex-ratkaisuja monenlaisista asioista

Finlex on oikeusministeriön omistama oikeudellisen aineiston julkinen ja maksuton verkkopalvelu. Palvelussa on muun muassa ajantasaistettu lainsäädäntö ja Suomen säädöskokoelma sekä kotimaisten tuomioistuinten ratkaisuja usean vuosikymmenen ajalta. Myös Itä-Suomen hallinto-oikeus julkaisee osan ratkaisuistaan palvelussa.

Finlex-ratkaisussa 10.12.2025 hallinto-oikeus katsoi, että lapsella on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen myös iltapäivätoiminnan jälkeen. Viranomaisena ei ollut perustellut lisäkustannuksia, eikä lapsen mahdollisuutta kulkea myöhäisemmässä kuljetuksessa, joten päätös kumottiin ja asia palautettiin uudelleen käsiteltäväksi.

Finlex-ratkaisussa 9.12.2025 hallinto-oikeus katsoi, että henkilötunnukset tulee peittää ja niistä voi periä maksun, mutta Outokummun kaupungille osoitettu tietopyyntö ei vaatinut erityisiä toimenpiteitä. Maksuveloitus oli perusteeton, joten päätös kumottiin ja palautettiin uudelleen käsiteltäväksi.

Finlex-ratkaisussa 21.11.2025 hallinto-oikeus katsoi, ettei ulkomainen kuolinpesä ollut väliylteisölain tarkoittama yksikkö. Kyse oli tavanomaisesta perinnönjaosta, ei tulon siirtämisestä tai varastoimisesta matalan verorasituksen valtion. Näin hakijaa ei voitu verottaa kuolinpesän tuloista väliylteisölain perusteella.

Finlex-ratkaisussa 19.11.2025 hallinto-oikeus kumosi Digi- ja väestötietoviraston päätöksen poistaa lapsi B:n turvakielto, koska turvakieillon edellytysten arviointi ei voinut perustua yksinomaan käräjäoikeuden lapsen tapaamisoikeutta koskevassa asiassa antamaan päätökseen ja siinä tehtyyn näytön arviointiin. Lisäksi kiellon asettamisen edellytyksiä olisi tullut arvioida myös samassa taloudessa asuvan A:n osalta. Asia palautettiin uudelleen käsiteltäväksi.

Finlex-ratkaisussa 6.11.2025 hallinto-oikeus katsoi, että kaupungin Pride-liputus oli yhdenvertaisuuden edistämistä, josta päättäminen kuului kaupungin harkintavaltaan. Päätös ei syrjinyt ketään eikä rikkonut

kaupungin omia liputuskäytäntöjä, joten kaupunginhallituksen päätös jäi voimaan.

Finlex-ratkaisussa 15.10.2025 hallinto-oikeus asia koski hyvinvointialueen talousarviota ja -suunnitelmaa. Ratkaisua on esitelty tarkemmin tässä toimintakertomuksessa olevassa artikkelissa.

Finlex-ratkaisussa 1.10.2025 hallinto-oikeus kumosi Savonlinnan kaupunginlakimiehen päätöksen tietopyynnön hylkäämisestä, koska pyydetty työsuojeluilmoituksiin liittyvät asiakirjat eivät olleet julkisuuslain 24.1 § 15 kohdan tarkoittamaa valvontatoimintaa, joten niitä ei voitu pitää salassa.

Finlex-ratkaisussa 18.9.2025 hallinto-oikeus hylkäsi asianajaja A:n palkkiohakemuksen, koska hän ei ollut vaatinut palkkiota tai toimittanut laskua pääasian käsittelyn aikana. Palkkiota ei voitu määrätä maksettavaksi enää käsittelyn päättyttyä.

Finlex-ratkaisussa 6.8.2025 hallinto-oikeus hylkäsi Veronsaajien oikeudenvilvontayksikön valituksen ja katsoi, että lahjaan sisältyi perintö- ja lahjaverolain 57 §:ssä tarkoitettu yrityksen osa. Lahjoitettu 1/5 yhtiöosuus oikeutti 20 %:iin yhtiön tuloksesta, vaikka sen

arvo jäi hieman alle 10 %:iin yhtiön arvosta. Sukupolvenvaihdoshuojennusta voitiin soveltaa.

Finlex-ratkaisussa 16.6.2025 oli kyse siitä, että Ruokavirasto lomautti valittajan kahdeksi viikoksi taloudellisten syiden vuoksi. Lomautus koski koko henkilöstöä, paitsi lihantarkastajia. Hallinto-oikeus katsoi lomautuksen olevan tilapäinen ja perusteltu, eikä se rikkonut tarkoitussidonnaisuuden tai suhteellisuusperiaatetta. Valitus hylättiin.

Finlex-ratkaisussa 16.5.2025 hallinto-oikeus katsoi, ettei seurakuntapastorin viranhoidomääräykseen liittyvä valituskielto ollut ilmeisessä ristiriidassa perustuslain kanssa. Valitus jätettiin tutkimatta.

Finlex-ratkaisussa 13.5.2025 oli kyse siitä, että ympäristölautakunta määräsi A Oy:n lopettamaan asemakaavan vastaisen toiminnan kiinteistöllään. B Oy, vuokralainen, valitti päätöksestä. Hallinto-oikeus katsoi, ettei B Oy:llä ollut valitusoikeutta, koska päätös ei kohdistunut siihen suoraan eikä asettanut sille oikeudellisia velvoitteita.

Finlex-ratkaisussa 6.5.2025 hallinto-oikeus kumosi päätökset, joilla kahden vapaa-ajan

asunnon rakennuslupahakemukset oli hylätty sillä perusteella, että ne edellyttivät suunnittelutarveratkaisua. Alueella ei ollut rakentamispainetta, eikä pelkästään läheisyydessä laadittavana olevan tuulivoimaosayleiskaavan takia ollut alueen käyttöön liittyvien tarpeiden tyydyttämiseksi syytä ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin. Hankkeilla ei katsottu olevan myöskään merkittäviä ympäristövaikutuksia. Asiat palautettiin viranomaiselle.

Finlex-ratkaisussa 20.3.2025 hallinto-oikeus on antanut ratkaisun asianosaisen valitusoikeudesta yhteydenpidon rajoittamista koskevassa asiassa.

Finlex-ratkaisussa 11.3.2025 hallinto-oikeus kumosi poliisin päätökset, joilla oli evätty lastensuojeluviranomaiselta pääsy perhehoitajien rikostietoihin. Tiedot katsottiin välttämättömiksi huostaanotettujen lasten sijaishuollon järjestämiseksi. Asiakastietolain mukainen tiedonsaantioikeus voitti rikostaustalain rajoitukset tapauskohtaisesti.

Tämän aukeaman tiivistelmien teossa on osittain hyödynnetty tekoälyä.

Hallinto-oikeuden viestintää kehittämässä

Riippumaton tuomioistuinkin on osa alati muuttuvaa toimintaympäristöä ja yhteiskuntaa. Ympäristöstä kuuluu myös moninaisia odotuksia toimintaa kohtaan. Tuomioistuintoiminnan tunnettuuden lisääminen kumpuaa koko tuomioistuinlaitoksen strategiassa ilmaistuista tavoitteista. Hallinto-oikeuden toiminnan tunnettuuden lisääminen on myös meillä yhtenä ohjaavista tavoitteista.

Tuomioistuimen tunnettuuden lisäämisessä näkyvyys on keskeisessä roolissa. Hallinto-oikeuden tulee olla sopivalla tavalla ja sopivissa paikoissa esillä niin, että sen toimintaan voi tutustua, esimerkiksi median kautta, koulu- ja opiskelijavierailuilla tai

hallinto-oikeudessa asioinnin yhteydessä. Tätä näkyvyyttä kuvaa myös hallinto-oikeuden uusi viestinnän aihetunniste #ItäinenEiEtäinen.

Ratkaisut ovat hallinto-oikeuden koko toiminnan ydin. Hallinto-oikeuden ratkaisu voi olla tärkeä yksittäiselle ihmiselle, mutta monet ratkaisuista herättävät kiinnostusta laajemminkin. Hallinto-oikeus on julkisuudessa pääasiassa ratkaistavana olevien asioiden kautta. Hallinto-oikeuden julkaisemat mediatiedotteet, tiedotteet julkisista ratkaisuista sekä Finlex-selosteet ovat kaikkien saatavilla verkosta. Vaikka tuomioistuimella on omia viestintäkanavia, laajan kansalaisten tiedonsaannin ja tuomioistuimen

avoimuuden näkökulmista mediayhteistyö on erittäin tärkeää. Suuri yleisö voi seurata hallinto-oikeudessa käsiteltäviä asioita toimittajien työn kautta.

Hallintoprosessi on vakaa ja välillä hidaskin mediamaailmaan verrattuna. Hallinto-oikeuden tulee viestintätöössään huomioida asian käsittelyyn ja hallintoprosessiin kuuluvat reunaehdot. Ratkaisuista viestimisen näkökulmasta tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että asianosaisten on saatava ratkaisusta tieto ensimmäisenä. Tiedoksiantojen lisäksi myös salassapitokysymysten läpikäynti voi viedä oman aikansa. Median toiminta on nopeaa. Kun toimittaja tekee tietopyynnön hallinto-oikeuteen, vastausta

odotetaan mieluiten heti. Jotta voisimme ottaa huomioon toimittajien odotukset ja sujuvoittaa yhteistyötä, olemme halunneet kuulla myös toimittajien näkemyksiä ja toiveita. Hallinto-oikeuden johtoryhmä ja informaattikko vierailivat vuoden mittaan Savon Sanomien ja Yle Itä-Suomen toimituksissa, joissa vaihdettiin ajatuksia mediayhteistyön sujuvoittamiseksi.

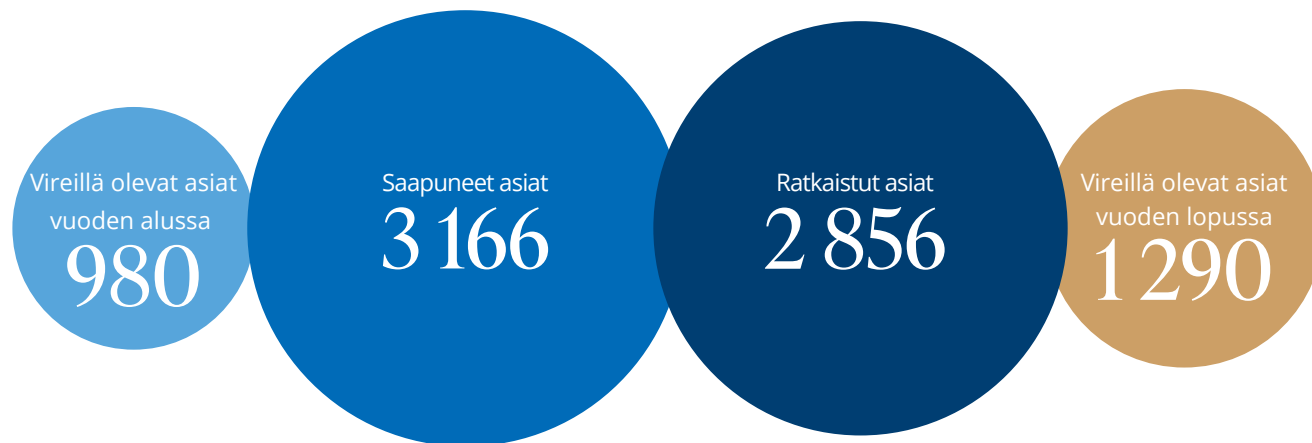
Viestintää kehitetään aktiivisesti. Hallinto-oikeudessa alettiin kehittää sisäistä toimintamallia, jolla voisimme nopeuttaa ja sujuvoittaa ratkaisuviestintää. Vuoden aikana otettiin käyttöön uusi intraympäristö Lexa, joka tarjoaa sisällöllisesti monipuolisen ja visuaalisestikin miellyttävän

työyhteisöviestinnän kanavan. Myös pika- viesteille ja etäkokouksille saatiin käyttöön uusi järjestelmä. Tulevan vuoden aikana julkaistavien verkkosivujen rakentaminen aloitettiin osana tuomioistuinlaitoksen verkkosivu-uudistusta. Hallinto-oikeus jatkoi myös sosiaalisessa mediassa painottuen LinkedIn-kanavalla viestimiseen erityisesti työelämänäkökulmasta. Olipa kyse mediayhteistyöstä tai työyhteisöviestinnästä, uusien sisäisten ja ulkoisten verkkosivujen rakentamisesta tai sosiaalisen median kanavista, kaikkia niitä yhdistää ihmisten tiedontarpeet. Tiedontarpeisiin hallinto-oikeus voi vastata tuottamalla vastaanottajan huomioivaa viestintää, joka on selkeää, ymmärrettävää, ajantasaista ja oikea-aikaista.

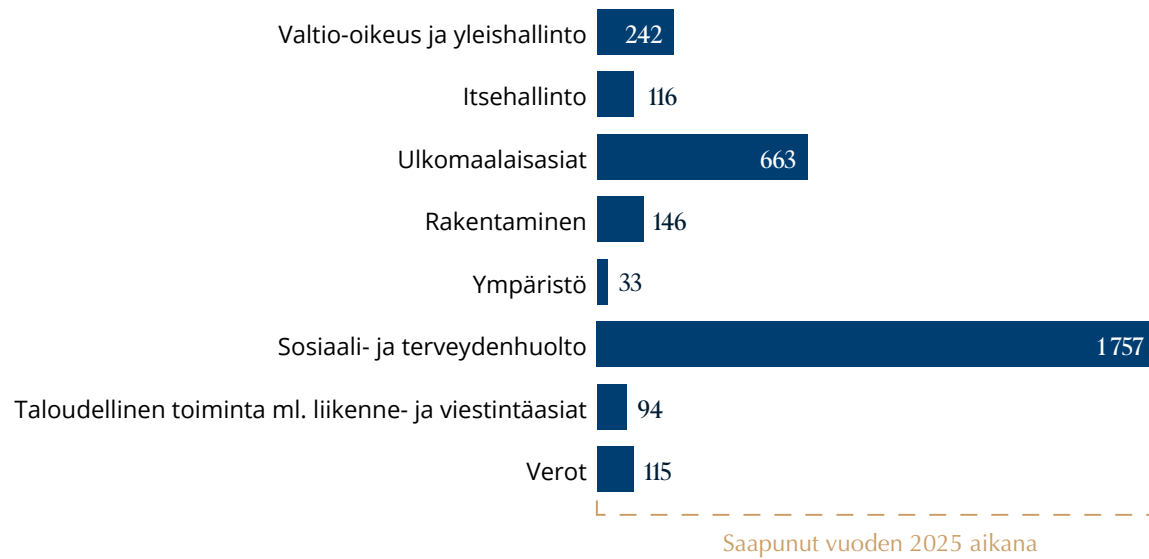
Toimivat hallinto-oikeuden viestintäkäytännöt vaativat useimmiten lainkäytön ja hallinnon saumatonta yhteistyötä sekä sujuvaa tiedon kulkua ja aktiivista viestintää työyhteisön kesken. Viestinnällisiä näkökulmia huomioidaan koko ajan enemmän osana hallinto-oikeuden työtä ja toimintaa. Yhtenä osoituksena tästä on sekin, että viestinnän asiat nostettiin hallinto-oikeuden johtoryhmän vakituiselle asialistalle. Viestinnälle annetaan todellista arvoa organisaatiossa, kun sitä käsitellään organisaation ylimmällä tasolla asti.

Minna Sunnari
informaatikko

Saapuneet, ratkaistut ja vireillä olevat asiat

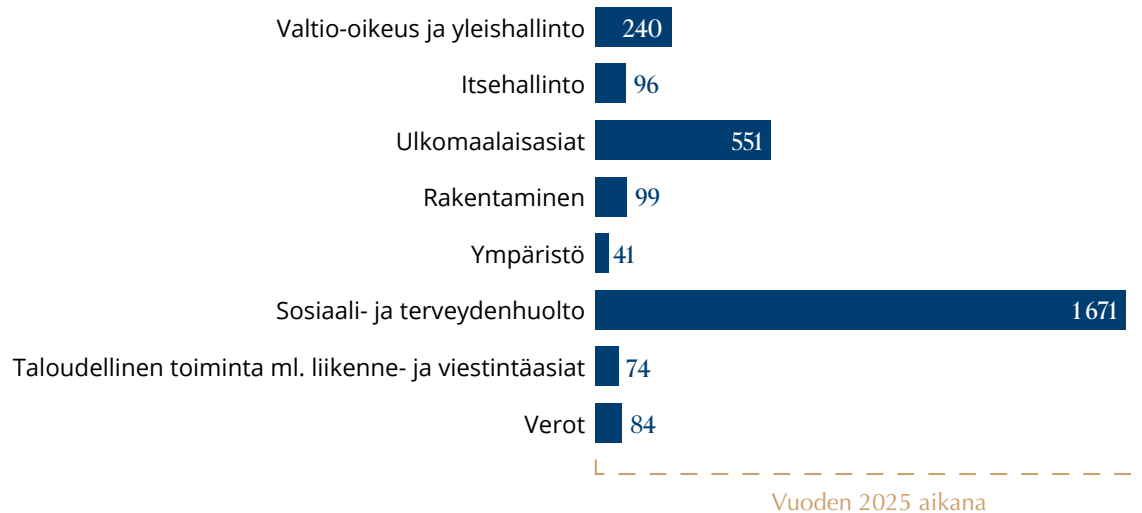
Saapuneet asiat pääasiaryhmittäin

Keskimääräinen käsittelyaika pääasiaryhmittäin

Ratkaistut asiat pääasiaryhmittäin

Hallinto-oikeus järjesti 4 katselmusta ja 87 suullisen käsittelyn tilaisuutta, joista 61 lastensuojeluasioissa, 14 ulkomaalaisasioissa, 7 mielenterveysasioissa ja 5 muissa asioissa. Usein esimerkiksi lastensuojeluasioissa yhteiskäsitellään useampia asioita samassa tilaisuudessa.

Hallinto-oikeuden Henkilöstö vuonna 2025

Toimikausi 1.11.2022–31.10.2027 Asiantuntijajäsenet

Tuomioistuimen arvot

Riippumattomuus

Oikeusvarmuus

Tuloksellisuus

Yhteiskunnallinen
vaikuttavuus

Avoimuus

Itä-Suomen hallinto-oikeus

Minna Canthin katu 64, PL 1744
70101 KUOPIO

Asiakaspalvelu 029 56 42502

Virastoposti ita-suomi.hao@oikeus.fi

Verkossa tuomioistuimet.fi-sivustolla | www.ishao.fi

LinkedIn | **Instagram**

Toimitus Itä-Suomen hallinto-oikeus, 2026

Taitto Petra Suominen | Ad Kreppi

Kuvat Ad Kreppi (sivuilla 11, 15 ja 17) ja Tuomioistuinlaitoksen kuvapankki, kuvaaja: Topias Tölli (sivuilla 9, 13 ja 21)